

บทที่ 5

การเปรียบเทียบการตัดสินใจเพื่อศึกษาความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรม

ในการรายงานผลส่วนนี้จะนำการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาว ไทวาทันในประเด็นขัดแย้งทางผลประโยชน์ในสถานการณ์ต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาถึง ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมหรือสิ่งที่เป็นตัวกำหนดวิธีการตัดสินใจเชิงจริยธรรมว่าจะตัดสินใจ อย่างไร เพราะเหตุใดจึงเกิดทัศนคติในด้านบวกหรือลบต่อผลประโยชน์เหล่านั้น ผู้วิจัยแบ่งระดับ ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก คือ ภาวะที่ผู้ปฏิบัติงานชาวไทวาทัน มีทัศนคติ ในด้านลบต่อผลประโยชน์ และมักเลือกที่จะปฏิเสธผลประโยชน์ โดยตีความหมายเป็นลบบน พร้อมกับให้คุณค่าทางวิชาชีพมากที่สุด เนื่องจากเสี่ยงต่อการนำไปสู่การทำหน้าที่อย่างขาด จริยธรรมอันดีที่สื่อมวลชนพึงปฏิบัติ

2. ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย คือ ภาวะที่ผู้ปฏิบัติงานชาวไทวาทัน มีทัศนคติ ในด้านบวกต่อผลประโยชน์มากกว่าแบบแรก จึงยินดีที่จะรับผลประโยชน์ที่มีผู้มาเสนอไว้ เนื่อง จากเห็นว่าเป็นสินน้ำใจตามธรรมเนียมไทยหรือค่านิยมวัฒนธรรมและสังคม ตลอดจนความ เหมาะสมสอดคล้องของเหตุการณ์ตามค่านิยมธรรมะ

ทั้งนี้ในการรายงานผลจะแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มตามลักษณะผลประโยชน์ที่จะ ใช้ศึกษา ได้แก่

5.1 ประเภทของผลประโยชน์ แบ่งเป็น

- เงิน
- ไม่ใช่เงิน

5.2 โอกาสที่ได้รับการเสนอผลประโยชน์

- โอกาสในประเด็นข่าวที่มีความขัดแย้ง
- โอกาสในช่วงเทศกาล

5.3 มูลค่าของผลประโยชน์

- มูลค่าสูงหรือมากกว่า 500 บาท
- มูลค่าน้อยหรือน้อยกว่า 500 บาท

5.1 ประเภทของผลประโยชน์

จากการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในแต่ละตอนย่อยที่มีผลประโยชน์ต่างประเภทกัน แต่มีโอกาสในการเสนอผลประโยชน์เหมือนกันและมูลค่าในระดับเดียวกัน พบว่าผลประโยชน์ที่เป็นเงินมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในบางโอกาสเท่านั้น ดังผลที่แสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีประเภทของผลประโยชน์ต่างกัน

คู่ที่	ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก (เงิน)			ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย (ไม่ใช่เงิน)		
	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ
1	2	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	28.8	1	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	57.5
2	3	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	54.8	4	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	13.7
3	7	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	65.7	5	ปฏิเสธ-ไม่แน่ใจ-วิชาชีพ	31.5
4	8	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	28.8	6	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	50.7

จากการเปรียบเทียบในคู่ที่ 1 ระหว่างเงิน 400 บาทในตอนที่ 2 ซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่เป็นเงิน กับปากกาและสมุดจดข่าวในตอนที่ 1 ที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงิน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนะในด้านลบต่อเงินมากกว่าโดยจะเห็นได้จากการปฏิเสธ เพราะเห็นว่าเงินเป็นสินบนที่แหล่งข่าวต้องการซื้อความเกรงใจในระยะยาวให้กลับมาทำข่าวให้อีก ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์จึงใช้คุณค่าทางวิชาชีพมาเป็นตัวตัดสินใจโดยเห็นว่าการไปทำข่าวก็คือการไปทำงานที่ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ส่วนผลประโยชน์ที่เป็นสิ่งของนั้นผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ต่างก็ยินดีรับไว้ เพราะเป็นสิ่งของเล็กน้อยที่เป็นการแสดงน้ำใจตามเทศกาล

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 1

จากการเปรียบเทียบคู่ที่ 2 ระหว่างเงิน 400 บาทในตอนที่ 3 ซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่เป็นเงิน กับพัคลมจากการจับสลากในตอนที่ 4 ที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงิน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนะในด้านลบต่อเงินอีกเช่นกัน โดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธ เนื่องจากแหล่งข่าวพยายามติดสินบนให้ปิดข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชน ส่วนผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินนั้น มีผู้ยินดีรับไว้มากกว่าเพราะมองว่าเป็นของขวัญที่ได้จากงานเลี้ยงสังสรรค์จับสลากมอบโชคให้แก่กันข่าว

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่า
ผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 2

ส่วนการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3 ผลลัพธ์ออกมาตรงกันข้ามกับการเปรียบเทียบใน 2 คู่แรก โดยผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่กลับมีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ที่เป็นเงินมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงิน โดยยินดีรับเงิน 5,000 บาทในตอนที่ 7 ที่มีผู้ใหญ่ในกระทรวงนำมามอบให้ในวันแต่งงานเพราะเห็นว่าเป็นแหล่งข่าวที่สนิทสนมกันมานาน และปฏิเสธการให้กู้เงินไปใช้จัดงานแต่งงานจากนักธุรกิจใจตอนที่ 5 เพราะเกรงว่าต้องหาทางตอบแทนบุญคุณด้วยการเสนอข่าวในภายหลัง

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยกว่า
ผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 3 นี้

สำหรับการเปรียบเทียบในคู่ที่ 4 ก็มีผลคล้ายกับการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3 คือ ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ที่เป็นเงินมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงิน โดยเลือกรับเงิน 5,000 บาทในตอนที่ 8 จากผู้ใหญ่ที่ตกเป็นข่าวทุจริต ซึ่งนำเงินมามอบให้ในวันแต่งงาน เพราะใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมตามประเพณีนิยมพร้อมกันนี้ก็ปฏิเสธข้อเสนอจากรัฐมนตรีให้ไปฮันนีมูนที่ฝรั่งเศสที่ตกเป็นข่าวว่าบุกรุกป่าสงวนในตอนที่ 6 เพราะเห็นว่ารัฐมนตรีพยายามติดสินบน อีกทั้งนักข่าวก็ไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีนี้เนื่องจากอาจถูกผู้อื่นเข้าใจผิดได้ ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 4 นี้

อาจกล่าวได้ว่า ประเภทของผลประโยชน์ไม่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์ของการประเมินความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมได้ทุกครั้งไป ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากเหตุผลประกอบการตัดสินใจจะพบประเด็นของการประเมินความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมเพิ่มเติมขึ้นมาคือ ลักษณะของแหล่งข่าวหรือผู้เสนอผลประโยชน์ เพราะผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์บางคนได้อธิบายไว้ในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 5 เรื่องการให้กู้เงินว่า ควรปฏิเสธการยืมเงิน เพราะนักธุรกิจมักเป็นผู้ที่หวังพิชิตหวังผลคิดถึงกำไรขาดทุน จึงย่อมต้องหวังสิ่งตอบแทนจากนักข่าวแน่นอน ซึ่งไม่มีการใช้เหตุผลในลักษณะเดียวกันนี้มาอ้างอิงในสถานการณ์ตอนที่ 7 เรื่องการให้เงินเป็นของขวัญแต่งงาน ค่านิยมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกใช้ในตอน 7 มักจะเป็นการอ้างถึงธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมและความสอดคล้องของเหตุการณ์มากกว่า เพราะผู้เสนอผลประโยชน์ในตอนนี้เป็นข้าราชการประจำระดับสูงในกระทรวง ซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับของสังคมในด้านความซื่อสัตย์มากกว่านักธุรกิจหรือรัฐมนตรี

รวมทั้งการหั่นเกรงว่าจะถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในการปกปิดข่าวในสถานการณ์ตอนที่ 6 ก็แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในด้านลบต่อแหล่งข่าวอีกเช่นกัน ทั้งนี้ นักการเมืองหรือรัฐมนตรีในประเทศไทยก็มักตกเป็นข่าวในด้านลบมาตลอดทั้งการซื้อเสียง การใช้เงินซื้อตัวเข้าพรรค หรือซื้อตำแหน่ง เป็นต้น

ดังนั้น อาจสร้างเกณฑ์พิจารณาความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมเพิ่มเติมโดยการใช้ภาพลักษณ์ทางวิชาชีพของผู้เสนอผลประโยชน์มาเป็นตัวกำหนดดังผลที่แสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะของแหล่งข่าวต่างกัน

คู่ที่	ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก (ภาพลักษณ์ไม่ดี)			ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย (ภาพลักษณ์ดี)		
	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ
1	5	ปฏิเสธ-ไม่แน่ใจ-วิชาชีพ	31.5	7	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	65.7
2	6	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	50.7	8	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	28.8

จากตารางผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ที่มีแหล่งข่าวหรือผู้เสนอผลประโยชน์ที่มีภาพลักษณ์ทางวิชาชีพไม่ดีหรือมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก ซึ่งในที่นี้ได้แก่ นักธุรกิจ และรัฐมนตรี ในตอนที่ 5 และ 6 โดยเลือกปฏิเสธผลประโยชน์ทั้งการให้กู้เงินและการไปยื่นเงินพนันฟรี เพราะคำนึงถึงการทำหน้าที่ตามหลักของสื่อมวลชนที่ดี ส่วนแหล่งข่าวที่มีภาพลักษณ์ทางวิชาชีพดีหรือมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยซึ่งในสถานการณ์ตอนที่ 7 และ 8 นี้ก็คือข้าราชการประจำในระดับสูงของกระทรวง ก็จะได้รับขอยอมรับมากกว่า โดยเลือกรับเงิน 5,000 บาทในทั้ง 2 สถานการณ์ไว้ เพราะเห็นว่าเป็นสินน้ำใจที่ผู้มาร่วมงานแต่งงานพึงมอบให้แก่กัน

ดังนั้น แหล่งข่าวที่มีภาพลักษณ์ทางวิชาชีพไม่ดีย่อมมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าแหล่งข่าวที่มีภาพลักษณ์ทางวิชาชีพดี

5.2 โอกาสในการเสนอผลประโยชน์

จากการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในแต่ละตอนย่อยที่มีโอกาสในการเสนอผลประโยชน์ต่างกัน แต่มีประเภทของผลประโยชน์เหมือนกันและมูลค่าในระดับเดียวกันพบว่า การเสนอผลประโยชน์ให้ในโอกาสที่มีประเด็นข่าวขัดแย้งมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าการเสนอผลประโยชน์ในโอกาสตามเทศกาล ในทุกสถานการณ์ ดังผลที่แสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มี
โอกาสในการเสนอผลประโยชน์ต่างกัน

คู่ที่	ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก (ขัดแย้ง)			ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย (เทศกาล)		
	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ
1	4	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	13.7	1	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	57.5
2	3	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	54.8	2	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	28.8
3	6	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	50.7	5	ปฏิเสธ-ไม่แน่ใจ-วิชาชีพ	31.5
4	8	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	28.8	7	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	65.7

จากการเปรียบเทียบในคู่ที่ 1 ระหว่างพัฒนาในตอนที่ 4 ที่มอบให้ภายหลังการ แลกงข้างชี้แจงกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสที่มีความขัดแย้ง กับปากกาและสมุดจดขาวในตอนที่ 1 ที่มอบให้เป็นของขวัญปีใหม่ ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสตาม เทศกาล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ทั้งคู่ โดย เห็นว่าเป็นผลประโยชน์ที่พึงรับได้ เพราะแสดงถึงสินน้ำใจของผู้ให้ และยังมีความสอดคล้องเหมาะสม ทั้งมูลค่าที่ไม่สูงและอยู่ในโอกาสที่จะรับได้ แต่จำนวนของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ที่เลือกรับ ผลประโยชน์ในโอกาสที่มีความขัดแย้งมีน้อยกว่าโอกาสตามเทศกาลคิดเป็นร้อยละ 13.7 ต่อ 57.5

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เสนอให้ในโอกาสที่มีความขัดแย้งจึงมีความหมิ่นเหม่ทาง จริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่เสนอในโอกาสตามเทศกาลตามการเปรียบเทียบในคู่ที่ 1

ในการเปรียบเทียบในคู่ที่ 2 ระหว่างเงินในตอนที่ 3 ที่มอบให้ภายหลังการแลกง ข้างชี้แจงกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสที่มีความขัดแย้ง กับ เงินในตอนที่ 2 ที่มอบให้ของขวัญปีใหม่ ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสตามเทศกาล พบว่า ผู้ปฏิบัติ งานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ทั้งคู่ โดยเห็นว่าเป็นผลประโยชน์ที่ ควรปฏิเสธเพราะเป็นเงิน ที่แหล่งข่าวต้องการติดสินบน เพื่อหวังผลในการมาทำข่าวภายหลัง แต่ จำนวนของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ที่เลือกปฏิเสธผลประโยชน์ในโอกาสที่มีความขัดแย้งมีมาก กว่าโอกาสตามเทศกาลคิดเป็นร้อยละ 54.8 ต่อ 28.8

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เสนอให้ในโอกาสที่มีความขัดแย้งจึงมีความหมิ่นเหม่ทาง จริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่เสนอในโอกาสตามเทศกาลตามการเปรียบเทียบในคู่ที่ 2

ในการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3 ระหว่างสิทธิการไปฮันนิมุนฟรีในตอนที่ 6 ที่เสนอให้ ในขณะที่รีสอร์ทกำลังตกเป็นข่าวว่าบุกรุกป่าสงวน ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสที่มีความขัดแย้ง กับสิทธิการให้กู้เงินในตอนที่ 5 ที่ช่วยเหลือในโอกาสที่นักข่าวกำลังจะแต่งงาน ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสตามเทศกาล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ทั้งคู่ โดยเห็นว่าเป็นผลประโยชน์ที่ควรปฏิเสธเพราะเป็นสิทธิพิเศษที่ไม่สมควรต่อเหตุการณ์ เป็นความผลประโยชน์ที่อาจต้องการการตอบแทนภายหลัง แต่จำนวนของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ที่เลือกปฏิเสธผลประโยชน์ในโอกาสที่มีความขัดแย้งมีมากกว่าโอกาสตามเทศกาลคิดเป็นร้อยละ 50.7 ต่อ 31.5

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เสนอให้ในโอกาสที่มีความขัดแย้งจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่เสนอในโอกาสตามเทศกาลตามการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3

การเปรียบเทียบในคู่ที่ 4 ระหว่างเงินช่วยงานแต่งงานในตอนที่ 8 ที่ผู้ใหญ่ในกระทรวงเสนอให้เมื่อตกเป็นข่าวทุจริต ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสที่มีความขัดแย้ง กับเงินในตอนที่ 7 ที่มอบให้โดยผู้ใหญ่ที่สนิทสนมกันและไม่ได้ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็นตัวแทนของโอกาสตามเทศกาล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ทั้งคู่ โดยเห็นว่าเป็นผลประโยชน์ที่พึงรับได้ เพราะแสดงถึงสีหน้าใจของผู้ให้ที่มาร่วมงานแต่งงานตามธรรมเนียมประเพณีอันดีของสังคมไทย แต่จำนวนของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ที่เลือกรับผลประโยชน์ในโอกาสที่มีความขัดแย้งมีน้อยกว่าโอกาสตามเทศกาลคิดเป็นร้อยละ 28.8 ต่อ 65.7

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เสนอให้ในโอกาสที่มีความขัดแย้งจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่เสนอในโอกาสตามเทศกาลตามการเปรียบเทียบในคู่ที่ 4

อาจกล่าวได้ว่าโอกาสในการเสนอผลประโยชน์อาจนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการทำความเข้าใจกับความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมได้เป็นอย่างดี โดยโอกาสในการเสนอผลประโยชน์ที่เป็นไปตามเทศกาล มีวาระของการให้ที่เหมาะสมสอดคล้อง เช่น เทศกาลต่าง ๆ ก็จะเป็นที่ยอมรับได้โดยง่ายหรือมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย ต่างกับโอกาสในการเสนอผลประโยชน์ในขณะที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกำลังตกเป็นประเด็นข่าวขัดแย้ง ซึ่งยังไม่สามารถหาข้อยุติที่ชัดเจนได้ เช่น การถูกกล่าวหาในด้านลบ หรือเป็นข่าวที่อยู่ในกระแสความสนใจของประชาชน ก็จะถูกปฏิเสธได้ง่ายหรือมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก

5.3 มูลค่าของผลประโยชน์

จากการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในแต่ละตอนย่อยที่มีผลประโยชน์มูลค่าต่างกัน แต่มีประเภทและโอกาสในการเสนอผลประโยชน์เหมือนกัน พบว่า ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อยในบางโอกาสเท่านั้น ดังผลที่แสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 แสดงการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีมูลค่าของผลประโยชน์ต่างกัน

คู่ที่	ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก (>500บาท)			ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย (<500 บาท)		
	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ
1	5	ปฏิเสธ-ไม่แน่ใจ-วิชาชีพ	31.5	1	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	57.5
2	6	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	50.7	4	รับ-สินน้ำใจ-ตรรกะ	13.7
3	7	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	65.7	2	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	28.8
4	8	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	28.8	3	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	54.8

จากการเปรียบเทียบในคู่ที่ 1 ระหว่างการให้กู้เงินในตอนที่ 5 ซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามาก กับปากกาและสมุดจดขาวในตอนที่ 1 ที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงมากกว่าโดยจะเห็นได้จากการปฏิเสธ เพราะเห็นว่าหากกู้เงินจากนักธุรกิจแล้วอาจต้องตอบแทนหนี้บุญคุณด้วยการเสนอข่าวในด้านบวกให้ ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์จึงใช้คุณค่าทางวิชาชีพมาเป็นตัวตัดสินใจ ส่วนผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อยนั้น ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ต่างก็ยินดีรับไว้เพราะเป็นผลประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำงานได้ และเป็นเพียงของที่ระลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 1

จากการเปรียบเทียบในคู่ที่ 2 ระหว่างการให้ไปฮันนีมูนฟรีในตอนที่ 6 ซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามาก กับพัสดลจากการจับสลากในตอนที่ 4 ที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงมากกว่าโดยจะเห็นได้จากการปฏิเสธ เพราะเห็นว่ารัฐมนตรีกำลัง

ตัดสินใจบนนักข่าวให้ปิดข่าวในด้านลบของตนเอง ซึ่งเป็นการใช้คุณค่าทางวิชาชีพมาเป็นตัวตัดสิน ส่วนผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อยนั้น ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ต่างก็ยินดีรับไว้ เพราะเห็นว่าไม่มีมูลค่าไม่มาก และยังเป็น การร่วมสนุกที่ถือเป็นผู้โชคดีจากการจับสลาก

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่า ผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินในการเปรียบเทียบคู่ที่ 2

ส่วนการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3 ผลกลับออกมาตรงกันข้ามกับการเปรียบเทียบใน 2 คู่แรก โดยผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่กลับมีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงมากกว่าผลประโยชน์ที่มีมูลค่าต่ำ โดยยินดีรับเงิน 5,000 บาทในตอนที่ 7 เพราะเห็นว่าเป็นงาน แต่งงานที่แขกผู้มาร่วมงานสามารถมอบเงินเป็นของขวัญได้ และปฏิเสธเงิน 400 บาทในตอนที่ 2 ที่แหล่งข่าวมอบให้เป็นของขวัญปีใหม่ เพราะมองว่าไม่ควรรับสิ่งตอบแทนในการทำงานจาก แหล่งข่าว

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามากจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยกว่า ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อยในการเปรียบเทียบคู่ที่ 3 นี้

สำหรับการเปรียบเทียบในคู่ที่ 4 ก็มีผลคล้ายกับการเปรียบเทียบในคู่ที่ 3 คือ ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงมากกว่า ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าต่ำ โดยเลือกรับเงิน 5,000 บาทในตอนที่ 8 เพราะเชื่อว่าสามารถแยกแยะ เรื่องงานและเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ จึงใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมตามประเพณีนิยมมา เป็นตัวกำหนด พร้อมกันนี้ก็ปฏิเสธเงิน 400 บาท ในตอนที่ 3 เพราะอาจถูกผู้อื่นเข้าใจได้ว่า ไม่เป็น กลางเขียนข่าวเข้าข้างแหล่งข่าวที่กำลังถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าสูงจึงมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยกว่า ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าต่ำในการเปรียบเทียบคู่ที่ 4 นี้

อาจกล่าวได้ว่า มูลค่าของผลประโยชน์ไม่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์ของการ ประเมินความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมได้ทุกครั้งไป ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากเหตุผลประกอบการ ตัดสินใจจะพบประเด็นของการประเมินความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมเพิ่มเติมขึ้นมาคือ กาลเทศะ หรือเวลาและสถานที่ที่มีการเสนอผลประโยชน์ก็น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเช่นเดียวกัน เพราะผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์จำนวนไม่น้อยได้พยายามอธิบายถึงเหตุผลในการเลือกรับเงิน ช่วย งานแต่งงาน 5,000 บาทในตอนที่ 7 และ 8 ไว้ว่า งานแต่งงานเป็นภาวะที่เป็นส่วนตัวและไม่

ความเกี่ยวข้องกับการทำงาน และมั่นใจว่าการรับผลประโยชน์นี้จะไม่ผลกับการรายงานข่าว เพราะเชื่อว่าสามารถแยกเรื่องส่วนตัวกับงานออกจากกันได้

ในขณะที่เดียวกันเงิน 400 บาทที่แหล่งข่าวเสนอให้ในตอนที่ 2 และ 3 ล้วนเกิดขึ้น ในขณะที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์ในทั้ง 2 ตอนนี้

ดังนั้น อาจสร้างเกณฑ์พิจารณาความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมเพิ่มเติมโดยการใช้ กาลเทศะมาเป็นตัวกำหนด ดังผลที่แสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีกาลเทศะต่างกัน

คู่ที่	ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก (งาน)			ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย (ส่วนตัว)		
	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ	ตอนที่	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	ร้อยละ
1	2	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	28.8	7	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	65.7
2	3	ปฏิเสธ-สินบน-วิชาชีพ	54.8	8	รับ-สินน้ำใจ-วัฒนธรรม	28.8

จากตารางผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในด้านลบต่อการเสนอผลประโยชน์ในตอนที่ 2 และ 3 ที่เกิดขึ้นในขณะที่ออกไปปฏิบัติงานหรือมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมาก โดยเลือกปฏิเสธ เพราะคำนึงถึงการทำงานตามหน้าที่ โดยไม่ต้องการรู้สึกว่าคุณจ้างวานให้ไปทำงานตามความต้องการของแหล่งข่าว ส่วนผลประโยชน์ที่เสนอให้ในภาวะที่มีความเป็นส่วนตัวในตอนที่ 7 และ 8 ซึ่งมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย ก็จะได้รับการยอมรับมากกว่า โดยเลือกรับเงิน 5,000 บาทในทั้ง 2 สถานการณ์ไว้ เพราะเห็นว่าเป็นสินน้ำใจจากผู้รู้จักสนิทสนมกันไม่ใช่การรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าว เป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องพันกับเรื่องงาน

ดังนั้น ผลประโยชน์ที่เสนอให้ในขณะที่ปฏิบัติงานย่อมมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่เสนอให้เป็นการส่วนตัว

สรุป

ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมเป็นความยากง่ายต่อการตัดสินใจหรือความส่อแหลมต่อสภาวะที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์จะตัดสินใจเชิงจริยธรรมในประเด็นขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างขาดการพิจารณาถึงจริยธรรมอันดีที่พึงจะเป็น โดยยิ่งสถานการณ์ที่มีการเสนอผลประโยชน์มีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากขึ้นเท่าไร ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ก็จะยิ่งมีความลำบากใจในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น โดยจะมีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์นั้น ๆ และมีแนวโน้มที่จะมองผลประโยชน์นั้น ๆ เป็นสินบน เลือกที่จะปฏิเสธและให้คุณค่ากับการทำงานตาม

วิชาชีพที่ดีของสื่อสารมวลชน ส่วนเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาความหมิ่นเหม่ทาง จริยธรรมนั้นมียู่ด้วยกันหลายประการ ได้แก่

1. ประเภทของผลประโยชน์

ผลประโยชน์ที่เป็นเงินจะมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่าผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงิน ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนหนึ่งยังคงมีจินตภาพเกี่ยวกับความเชื่อเก่า ๆ ว่า สิบบนก็คือเงินที่อยู่ในซองสีขาว ที่มอบให้กับสื่อมวลชนในยุคเริ่มต้นของวงการหนังสือพิมพ์ จนมีคำเรียกติดปากถึงผลประโยชน์ในทางที่ไม่ดีว่า “ซองขาว” ซึ่งผลจากการวิจัยในส่วนนี้ก็แสดงให้เห็นว่า

“ซองขาว” ยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดของคนทำข่าวในปัจจุบันอยู่ เพราะจากสถานการณ์สมมุติในตอน 3 และ 4 ที่มีสภาวะแวดล้อมที่เหมือนกันทุกอย่างทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการแถลงข่าวชี้แจงข้อกล่าวหาของรัฐวิสาหกิจ และมูลค่าของผลประโยชน์ที่ไม่เกิน 500 บาทแต่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ก็ยังคงเลือกปฏิเสธเงิน เพราะเห็นว่ามีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่า

อย่างไรก็ตาม เงินอาจไม่ใช่สิ่งที่มีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากเสมอไป เมื่อผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ใช้หลักเกณฑ์อื่นเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่เลือกรับเงิน 5,000 บาท ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 8 แต่เลือกปฏิเสธที่จะไปฮั่นนิมุนฟรีในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 6 ทั้ง ๆ ที่ต่างก็เป็นเหตุการณ์ในขณะที่มีประเด็นข่าวขัดแย้ง และมีมูลค่าสูงทั้งคู่ โดยผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่าเป็นเพราะความสนิทสนมกับแหล่งข่าวในตอน 8 มากกว่า

2. ลักษณะของผู้ให้

จากผลการวิจัยหลักเกณฑ์ข้อนี้ทำให้เงินกลายเป็นสิ่งที่มีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย เพราะผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์หันไปให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์และประวัติความเป็นมาของแหล่งข่าวแทน โดยผู้เสนอผลประโยชน์ที่มีภาพลักษณ์ทางวิชาชีพในด้านดี เช่น ข้าราชการที่มักจะถูกข้าราชการการเมืองรังแกส่งโยกย้ายอย่างไม่เป็นธรรม ย่อมจะเป็นที่ยอมรับมากกว่าภาพลักษณ์ทางวิชาชีพในด้านลบอย่างนักการเมืองหรือรัฐมนตรี รวมทั้งนักธุรกิจที่มีภาพของการมุ่งหวังผลกำไรจากการทำการค้าอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ นับเป็นภาวะที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์พึงระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งต่อการมีความลำเอียงเข้าข้างแหล่งข่าวอย่างมือคดี จากผลการวิจัยเปรียบเทียบในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 5 และ 7 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนเลือกปฏิเสธความช่วยเหลือจากนักธุรกิจแต่ยินดีรับเงินจากข้าราชการระดับสูง โดยให้เหตุผลว่านักธุรกิจเป็นผู้ที่หวังผลตอบแทน แต่ข้าราชการเป็นผู้ที่มีความสนิทสนมกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหากเลือกที่จะปฏิเสธผลประโยชน์จากแหล่งข่าวก็ควรปฏิเสธอย่างเท่าเทียมกันกับแหล่งข่าวในทุกรูปแบบสาขาอาชีพ ไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชังรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าวผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ

3. โอกาสในการเสนอผลประโยชน์

โอกาสในการเสนอผลประโยชน์เป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้ระบุถึงระดับความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมได้อย่างชัดเจนที่สุด โดยหากมีการเสนอผลประโยชน์ในสถานะที่เกิดความขัดแย้งของคู่กรณี ในประเด็นข่าวที่ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์นั้น ๆ พร้อมกับเลือกที่จะปฏิเสธ โดยเห็นว่าเป็นความพยายามของแหล่งข่าวที่จะติดสินบน จึงเป็นความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมในระดับมาก เมื่อเทียบกับโอกาสที่นำเสนอผลประโยชน์ตามช่วงเทศกาลหรือความเหมาะสมสอดคล้องของสถานการณ์ เช่น เทศกาลปีใหม่ ซึ่งมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อยกว่า

4. มูลค่าของผลประโยชน์

ผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามากย่อมมีความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมมากกว่า ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าน้อย แต่สิ่งที่เป็นปัญหาก็คือ ตัวกำหนดมูลค่าที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์เลือกใช้ จากการประมวลผลสถานการณ์สมมติในตอนี่ 4 ซึ่งเป็นพัสดุมที่ได้จากการจับสลาก คำตอบที่ได้มีทั้งที่เห็นว่า พัดลมมีมูลค่าไม่มากนักและที่เห็นว่าพัดลมนี้มีมูลค่าสูงเกินไป จากหลักจรรยาบรรณของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 (2542) และความเห็นของนักหนังสือพิมพ์ในงานวิจัยของธิดารัตน์ (2541) เสนอให้ใช้มูลค่า 500 บาทมาเป็นเกณฑ์ แต่มูลค่าอาจไม่ใช่สิ่งที่สำคัญนักตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์คนหนึ่งซึ่งบอกว่า เงิน 10 บาทก็อาจถือเป็นสินบนได้ถ้าหากผู้ให้ไม่เจตนาที่ไม่ดี ดังนั้น จึงอาจต้องใช้หลักเกณฑ์อื่น ๆ ควบคู่ไปกับการพิจารณามูลค่าของผลประโยชน์

5. กาละเทศะ

หากโอกาสในการนำเสนอผลประโยชน์เกิดขึ้นในขณะที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ในงานข่าว ก็จะมี ความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมในระดับมากเมื่อเทียบกับโอกาสที่เกิดขึ้นในความเป็นส่วนตัวของผู้สื่อข่าว เพราะในขณะที่ออกไปทำงานผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ต้องสวมบทบาทและมีหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน ทั้งเป็นตัวแทนจากสถานีโทรทัศน์ที่สังกัด หัวหน้าทีมข่าวที่ประกอบไปด้วยช่างภาพและผู้ช่วยช่างภาพ และผู้ที่จะรายงานความเป็นไปของสังคมไปสู่ประชาชน ดังนั้นจึงต้องมีความรับผิดชอบสูงตามไปด้วย ต่างจากสถานะที่เป็นส่วนตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นนี้เป็นงานแต่งงานที่ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในชีวิต ความเป็นตัวตนของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์แต่ละคนจึงปรากฏเด่นชัดกว่า

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้กำหนดความหมิ่นเหม่ทางจริยธรรม ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ประกอบไปด้วยประเภทของผลประโยชน์ ลักษณะของผู้ให้ โอกาสในการนำเสนอผลประโยชน์ มูลค่าของผลประโยชน์ และกาละเทศะ โดยโอกาสในการเสนอผลประโยชน์จะเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดในการทำความเข้าใจกับความ

หมิ่นเหม่ทางจริยธรรมได้อย่างชัดเจน ส่วนหลักเกณฑ์อื่น ๆ ต้องพิจารณาควบคู่กันไป นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์พึงระมัดระวังในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ทางจริยธรรมน้อย ได้แก่ ประเภทที่ไม่ใช่เงิน ผู้ให้ที่มีภาพลักษณ์ดี โอกาสตามเทศกาล มูลค่าน้อย และสถานะที่เป็นส่วนตัว เพราะแหล่งข่าวอาจใช้ความสอดคล้องของเหตุการณ์เหล่านี้สร้างความสนิทสนมส่วนตัวจนอาจเกินขอบเขตหรือสร้างความเกรงใจกันในระยะยาวได้